

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Štěpána Výborného a Karla Šimky v právní věci žalobců: a) **Ing. M. O.**, b) **Mgr. V. O.**, oba zastoupeni JUDr. PhDr. Oldřichem Choděrou, advokátem se sídlem Malá Štěpánská 8, Praha 2, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2021, č. j. 136052/2021/KUSK, o kasačních stížnostech žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2023, č. j. 59 A 4/2022-71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se zamítají**.
- II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobci se podanou žalobou domáhali zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jejich odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Bakov nad Jizerou (dále jen „stavební úřad“) ze dne 25. 6. 2021, č. j. BnJ-OSŽP-2020/1980-24 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

[2] Citovaným rozhodnutím stavební úřad nařídil žalobcům podle § 129 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), dále jen „stavební zákon“, odstranit stavbu: připojení vody a vodovodní přípojky pro rodinný dům č. p. X zakončené vodovodní šachtou na pozemku p. č. YA, která se nachází na pozemcích stavební parcely č. YB a parcel č. YC, YD, YE, YF a YG, vše v katastrálním území M. B. (dále jen

„přípojka“ nebo „stavba“), neboť stavba byla provedena v rozporu se stavebním povolením ze dne 19. 10. 1990, č. j. Výst 1049/90 (dále jen „stavební povolení“), a ověřenou dokumentací stavby.

[3] Na základě podnětu ze dne 13. 3. 2018 zahájil Magistrát města Mladá Boleslav (dále jen „stavební úřad Mladá Boleslav“) řízení o odstranění stavby. Usnesením dne 26. 10. 2018, č. j. 70991/2018/SÚ/LeLo, stavební úřad Mladá Boleslav řízení o odstranění stavby zastavil. K odvolání vlastníka sousedních nemovitostí žalovaný usnesení o zastavení řízení zrušil a věc vrátil stavebnímu úřadu v Mladé Boleslavi k novému projednání. Zároveň mu uložil, aby řádně posoudil, zda je přípojka shodná s přípojkou, která byla povolena v roce 1990.

[4] Usnesením tajemníka Magistrátu města Mladá Boleslav ze dne 12. 3. 2020, č. j. OStRM/14692/2018, byly všechny úřední osoby Magistrátu Mladá Boleslav vyloučeny z projednávání věci, neboť právní zástupce a otec vlastníka sousedních nemovitostí *„je bývalý primátor města mladá Boleslav, dlouholetý člen Dozorčí rady společnosti Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a.s., aktivní člen Zastupitelstva statutárního města Mladá Boleslav a je v přátelském poměru představených, zaměstnavatele a některých úředních osob magistrátu, existuje zde pravděpodobnost přímo ovlivnit rozhodování příslušných úředních osob magistrátu prostřednictvím jejich zaměstnaneckého vztahu k územnímu samosprávnému celku.“* Usnesením ze dne 23. 6. 2020, č. j. 085097/2020/KUSK, byl projednáním věci pověřen stavební úřad (tj. Městský úřad Bakov nad Jizerou).

[5] Stavební úřad v průběhu správního řízení obstaral podklady ke stavebnímu povolení (vedle sporné vodovodní přípojky byla stavebním povolením povolena také instalace ústředního topení v domě žalobců, jež však není předmětem sporu). Stavební úřad zjistil, že v archivním správním spise ke stavebnímu povolení se nacházela jediná ověřená stavební dokumentace ze září 1990, která byla opatřena podpisem projektanta (F. Ř.) a razítkem stavební firmy PROSTAVO. Tato projektová dokumentace neodpovídá realizaci stavby, neboť stavba vodovodu je na ní zachycena cca 40 metrů jižním směrem. Stavební úřad si dále obstaral žádost o stavební povolení, technickou zprávu ke stavbě a vyjádření dotčených orgánů k povolení stavby (Správy dálkových kabelů Praha, Oblastní správy dálkových kabelů Hradec Králové či Středočeských plynáren). Součástí archivního správního spisu je také rozhodnutí o změně termínu dokončení stavby, potvrzení o tlakové a topné zkoušce ze dne 18. 1. 1992 a souhlas (tehdejšího) Městského národního výboru v Mladé Boleslavi ze dne 24. 10. 1990 s připojením rodinného domu na veřejný vodovod. Ve správním spise se dále nachází vyjádření Středočeských vodovodů a kanalizací (dále jen „VaK“) ze dne 17. 11. 1993 ke kolaudaci vodovodní přípojky, dle něhož *„[p]řípojku vody provedl StčVaK Mladá Boleslav dle platných ČSN 736620. Je provedena z PE 32 x 4,4 mm. Vodoměr je umístěn v šachtě. Z hlediska StčVaK Mladá Boleslav není námitek ke kolaudaci.“* Správní spis obsahuje rovněž protokol o místním šetření ze dne 12. 11. 1993, které předcházelo vydání kolaudačního rozhodnutí, a kolaudační rozhodnutí pro stavbu ze dne 2. 12. 1993, č. j. St. 1305/93 (dále jen „kolaudační rozhodnutí“), dle něhož *„[v] řízení bylo zjištěno, že stavba je provedena podle dokumentace ověřené ve stavebním řízení a že byly dodrženy podmínky stanovené v územním rozhodnutí a ve stavebním povolení“*. Žalobci v průběhu řízení předložili vyjádření Středočeských energetických závodů ze dne 25. 7. 1990, v němž je vedle souhlasu se stavbou uvedeno: *„prováděcími pracemi nesmí být poškozena přípojka nn pro dům č. p. X/II“*. Tomu odpovídá podmínka bodu 17 (odrážka první) stavebního povolení, která stanovila, že *„prováděcími pracemi nesmí být poškozena přípojka nn pro dům č. p. X/III“*.

pokračování

[6] Žalobci se v průběhu správního (a následně i soudního) řízení dovolávali především jimi předložené stavební dokumentace ze září 1990 vypracované projektantem F. Ř., která zachycuje severnější realizaci stavby odpovídající (s určitými výchylkami) skutečnému provedení stavby. Tato stavební dokumentace nebyla zahrnuta v archivním spise ke stavebnímu povolení a není opatřena ověřovacím razítkem. V průběhu řízení žalobci dále odkazovali ke shora rekapitulovanému vyjádření Středočeských energetických závodů ze dne 25. 7. 1990 či kolaudačnímu rozhodnutí, které potvrdilo soulad stavby se stavebním povolením.

[7] V rozhodnutí o odstranění stavby stavební úřad shledal, že přípojka k domu č. p. X je provedena v jiném místě, než stanovilo stavební povolení, protože umístění stavby není v souladu s ověřenou stavební dokumentací.

[8] K odvolání žalobců žalovaný konstatoval, že není pochyb o tom, že jediným ověřeným podkladem pro stavební řízení je projektová dokumentace ze září 1990 vypracovaná F. Ř., PROSTAVO. Ověřená projektová dokumentace se však neshoduje s geodetickým zaměřením vedení přípojky. Žalobci si museli být vědomi odchýlení skutečného provedení stavby od ověřené projektové dokumentace. Sami navíc připustili posunutí přípojky na základě požadavku Středočeských energetických závodů. Žalovaný poukázal na povinnost stavebníka uchovávat po celou dobu trvání stavby ověřenou dokumentaci odpovídající skutečnému provedení stavby, žalobci ovšem takovými dokumenty nedisponují.

[9] Žalobu žalobců proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) nyní napadeným rozsudkem.

[10] Krajský soud nejprve upozornil na procesní a hmotněprávní odlišnosti pojmů (ne)oprávněná a (ne)povolená stavba. V řízení bylo nutné zodpovědět pouze otázku, jestli se jedná o stavbu povolenou, nebo nepovolenou.

[11] Krajský soud nesouhlasil s tvrzením žalobců, že ke změně vedení trasy došlo ještě před vydáním stavebního povolení a že bylo povoleno provedení stavby v podobě, která odpovídá skutečnosti. Tato tvrzení nemají oporu ve správním spise, odporují shromážděným listinám a žalobci nepředložili důkaz, který by tato tvrzení prokazoval. Ve správním spise se dochoval toliko jeden ověřený výkres vedení přípojky, přičemž tento výkres byl ověřen dne 19. 10. 1990, tj. tři dny po podání žádosti o vydání stavebního povolení a tentýž den, kdy bylo stavební povolení vydáno. Není tedy zřejmé, z jakého důvodu by žalobci podávali k žádosti o stavební povolení výkres, který dle jejich současných tvrzení neodpovídal jejich záměru. Prodlení mezi datem podání žádosti o vydání stavebního povolení a vydáním stavebního povolení je natolik malé, že se jeví naprosto nepravděpodobné, že by bylo možné stihnout v průběhu jediného dne vypracovat novou projektovou dokumentaci, tu stavebnímu úřadu ještě před vydáním povolení předložit a současně ji projednat s dotčenými organizacemi. Je též nepochopitelné, proč by stavební úřad ověřoval razítkem nesprávnou projektovou dokumentaci. Není zřejmé, proč by žalobci nijak neupozornili stavební úřad na skutečnost, že ověřená projektová dokumentace vydaná ke stavebnímu povolení neodpovídá konečnému záměru žalobců a nedomáhali se opravy

stavebního povolení. Opačnému závěru nesvědčí ani stanovisko Středočeských energetických závodů.

[12] K námitce žalobců, že v průběhu správního řízení předložili správný nákres vedení přípojky, krajský soud podotkl, že ani tato trasa neodpovídá skutečnému provedení. Navíc na tomto nákrese není otištěno nejen razítko stavebního úřadu, ale ani razítko firmy PROSTAVO, a není tak zřejmé, zda se nejednalo pouze o pracovní (nikoli finální) verzi nákrese. Veškeré listiny založené ve správním spise, které zpracovávala firma PROSTAVO, jsou totiž razítkem této firmy opatřeny. Pravomocné kolaudační rozhodnutí pak nemůže zhojit rozpor stavby se stavebním povolením. Krajský soud podotkl, že případ žalobců posuzoval s maximální možnou mírou vstřícnosti, neboť je zřejmé, že prokazovat skutkové okolnosti, které nastaly před 30 lety, je poměrně obtížné, zvláště za situace, pokud byla stavba pokojně (nesporně) po tuto dobu užívána. Nenašel však dostatečné podklady pro závěr, že stavba přípojky byla povolena v trase, jak byla skutečně realizována. Pouhá obecná formulace v textu kolaudačního rozhodnutí, že stavba odpovídá projektové dokumentaci, jakožto standardně používaná a do všech takových rozhodnutí vkládaná věta, není dostatečně konkrétní indicií o tom, že zde v minulosti odlišný povolovací akt existoval. Nejedná se ani o drobnou stavbu toliko na pozemku nebo pozemcích žalobců a není pravdivé tvrzení, že stavba nezasahuje do vlastnických práv jiných osob. Správní orgány též nečinily své závěry pouze na základě jednoho původního plánu projektanta. Neověřená projektová dokumentace, je-li o ní tvrzeno, že právě ona měla být součástí stavebního povolení, nemůže vedle ověřené projektové dokumentace již z povahy věci obstát.

[13] Žalobci se podle krajského soudu mýlí, že nebyli povinni uchovávat ověřenou projektovou dokumentaci. I za účinnosti starého stavebního zákona byli žalobci povinni uchovávat ověřenou projektovou dokumentaci k provedené stavbě.

II. Podání účastníků řízení

[14] Proti rozsudku krajského soudu podává každý ze žalobců (dále jen „stěžovatelé“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazují pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[15] Stěžovatel v první řadě upozorňuje, že veškeré kroky spojené s výstavbou probíhaly *de facto* v režii státu (státního podniku VaK). Stěžovatel neměl důvod se domnívat, že došlo k jakémukoli pochybení, k tomuto ověření neměl ani dostatečné vzdělání.

[16] Stěžovatel uvádí, že spolu se stěžovatelkou předložili projektový nákres, který odpovídá skutečnému provedení. Stěžovatel nesouhlasí, že se nejedná o projektovou dokumentaci. Ve spise jediný úředně ověřený založený plánek považuje stěžovatel za rozporný s řadou dokumentů a skutkových okolností. Správní orgány ani krajský soud nevyvrátily tvrzení stěžovatelů, že ke změně stavby došlo před vydáním stavebního povolení. Krajský soud posuzuje průběh stavebního řízení dnešní optikou, přestože je zřejmé, že zaznamenané údaje jsou na první pohled nesmyslné. Tehdejší průběh stavebního řízení se ani vzdáleně neblíží požadavkům dnešní doby. Stěžovatel považuje za nesmyslné, aby veškeré listiny byly přijaty v den vydání stavebního povolení. Razítko s datem ověření tedy neodpovídá objektivnímu skutkovému stavu. Nemůže proto obstát argument

pokračování

krajského soudu, že je nereálné, aby ke změně stavby došlo v průběhu jednoho dne. Zjevná chyba správního orgánu je interpretována k tíži stěžovatelů, kteří nemohli vedení spisu ovlivnit.

[17] Podle stěžovatele ke změně trasy vodovodu došlo přinejmenším měsíc před vydáním stavebního povolení. Operativně došlo ke změně trasy, aby bylo odstraněno riziko křížení trasy stavby s elektrickým kabelem v zemi. Stěžovatel neměl důvod podávat žádost o stavební povolení na původní trasu. A neměl důvod zadržovat plánek s upravenou trasou. Stavební úřad ponechal původní plánek v archivním spise zřejmě kvůli tomu, aby existovala spojnice mezi realizovanou trasou a trasou, ke které se vyjadřovaly zúčastněné organizace. Požadavek na zneplatnění plánu neodpovídá realitě roku 1990. Stěžovatel odmítá, že doložený plánek je pouze pracovní, neboť je opatřen oficiální tabulkou a podpisem projektanta. Samotné razítko může být vybledlé. Pravost plánu potvrdili také synové zesnulého projektanta. Stejný, ověřený plánek se dle stěžovatele nacházel ve správním spise. Stěžovatel nesouhlasí, že nový plánek neodpovídá skutečnému provedení stavby, geodetické odchylky byly čistě formální záležitostí, která měla vést k dodatečnému povolení stavby. Krajský soud podle stěžovatele pominul, že stavba byla v kolaudačním řízení zkolaudována po místním šetření, takže musela být posuzována dle projektu předloženého stěžovateli. Správní orgán by si všiml, že je přípojka postavena o 40 metrů jinde a že byla napojena na dům ze zcela opačné strany.

[18] Krajský soud podle stěžovatele pochybil, pokud jako důkaz neprovedl záznam z pořadu Černé ovce a nevyslechl úřednici, která stavbu kolaudovala. Tento výslech mohl prokázat, dle jakých listin kolaudace probíhala. Krajský soud měl předvolat také úřednici, která vydala stavební povolení.

[19] Stěžovatel nesouhlasí s krajským soudem, že odmítl podat žádost o dodatečné povolení stavby. Upozorňuje rovněž na nespravedlnost daného případu, neboť je trestán za to, že stavbu svěřil správnímu orgánu a státní organizaci. Stěžovatel upozorňuje na obtíže a finanční náklady spojené s novou realizací stavby. Prolomení pravomocného kolaudačního rozhodnutí po 30 letech znamená, že se stěžovatel již nedomůže náhrady škody a veškeré negativní důsledky ponese sám.

[20] Stěžovatel namítá, že krajský soud bez dostatečného odůvodnění upřednostnil princip zákonnosti před zásadou právní jistoty. Stěžovatel uvádí, že neexistuje právní prostředek jak zrušit pravomocné kolaudační rozhodnutí. Navíc je třeba zohlednit délku užívání stavby. Stěžovatel opakuje, že veškeré procesy spojené se stavbou probíhaly v režii státu a státních organizací.

[21] Stěžovatelka v první řadě namítá, že správní orgány určily důkazní břemeno stěžovatelům. Stěžovatelka považuje za zcela účelové uvažování krajského soudu, že došlo k fatálnímu selhání všech zúčastněných po vydání stavebního povolení (realizátor stavby, úředníci provádějící místní šetření a sepisující protokoly, úřednice vydávající kolaudační rozhodnutí i úředník VaK, jenž uvedl přípojku do provozu), a přitom předpokládají, že vydání stavebního povolení proběhlo zcela bez chyb a v pořádku. Stěžovatelka zdůrazňuje, že celý proces stavby probíhal v režii státu a jakákoli svévole byla z jejich strany nemožná. Stěžovatelka se domnívá, že nulová snaha o zajišťování důkazů a svědectví ze strany úřadů

je zcela účelová, protože úřady věděly, že by tyto osoby mluvily v jejich prospěch. Upozorňuje na zjevné provázání rodiny osoby podávající podnět, úřadů i právního nástupce VaK. Stěžovatelka považuje za nepravdivé tvrzení žalovaného, že stěžovatelé nepodali vysvětlení datování dokumentů. Žalovaný nebere v potaz praxi stavebního úřadu i informační nedostatečnost v době po revoluci. Absence řešení hloubky vedení přípojky dokládá změnu trasy přípojky před vydáním stavebního povolení.

[22] K podnětu souseda na odstranění stavby stěžovatelka uvádí, že výstavba probíhala před vydáním jednotlivých parcel v restituci; v době vydání stavebního povolení i kolaudace se za majitele pozemků vyjadřoval uživatel pozemků – tedy JZD Plazy. Změna trasy přípojky neovlivnila označení pozemků, po kterých vedla.

[23] Stěžovatelka upozorňuje na okolnosti dané věci, osobu podávající podnět a na průběh řízení. Krajský soud podle jejího názoru řešil jen selektivně jednotlivé části případu, nezabýval se skutkovými okolnostmi a dopustil se mnoha pochybení. Stěžovatelka považuje ve vztahu k tvrzené povinnosti uchovat stavební dokumentaci za nepřipadný odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2016, č. j. 4 As 272/2015-53, protože realizace stavby přípojky stěžovatelů byla v režii státní organizace. Stěžovatelé neměli sebemenší důvod pochybovat, že ověřená stavební dokumentace je plně zachována v archivech stavebního úřadu i v archivech VaK. Stěžovatelka upozorňuje, že dle závěrů krajského soudu musely VaK stavbu realizovat v rozporu s projektovou dokumentací. Stěžovatelka považuje rozsudek krajského soudu za nebezpečný precedens.

[24] Stěžovatelka rozporuje také rozhodnutí o nákladech a termínech odstranění přípojky, neboť nereflektuje skutkové okolnosti věci. Správní orgány by dle stěžovatelky měly doplnit provedené dokazování.

[25] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti nesouhlasí s tvrzením stěžovatelů, že krajský soud nevzal v potaz veškeré skutkové okolnosti případu a pominul předložené či navržené důkazní prostředky. Podle žalovaného nebylo právně významné, v jaké režii byla stavba zrealizována. Stavba nemohla být zhotovena, byť třeba některým státním podnikem, v jiném než povoleném umístění. Stěžovateli předložený výkres není opatřen razítkem společnosti PROSTAVO, která jej měla vyhotovit, ani se tato listina nenalézá v archivu stavebního úřadu jako podklad pro v minulosti vydané stavební povolení. Podle žalovaného neexistuje žádný důkaz o tom, že by právě tuto dokumentaci projednal a schválil stavební úřad ve stavebním řízení před vydáním stavebního povolení ani kdykoliv později po jeho vydání. Stěžovatelé neunesli břemeno tvrzení, že jejich stavba vodovodní přípojky je stavbou řádnou a platně povolenou. Ze správního spisu nevyplývá, že by písemná žádost o umístění a povolení vodovodní přípojky byla ze strany stěžovatelů v průběhu stavebního řízení nějak korigována, měněna či upravena. O podání takové hypotetické změny žádosti chybí jakýkoliv písemný důkaz. Stěžovatel nemá pravdu, pokud tvrdí, že stavební řízení v 90. letech bylo ovládáno zcela jinými „zvyklostmi“. Žalovaný upozorňuje, že stanoviska dotčených orgánů se vztahovala ke stavbě navrhované v původním provedení.

[26] Žalovaný upozorňuje, že se stěžovatelé nepokusili získat dodatečné povolení pro stavbu, a proto se nemohou dovolávat principu právní jistoty. Kolaudační rozhodnutí

pokračování

nemůže nahradit neexistující stavební povolení ani zhojit odlišné provedení stavby od vydaného stavebního povolení.

[27] Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

[28] V replice na vyjádření žalovaného stěžovatel s odkazem na přiloženou fotografii představil poměry v území a uvedl okolnosti spjaté s výstavbou realizovanou v blízkosti stavby vodovodu.

[29] V dalším podání stěžovatelé uvádí, že není pravdou, že se vzdali práva na podání žádosti o dodatečné povolení stavby. Žalovaný podle stěžovatelů banalizuje také další jejich tvrzení. Stěžovatelé nesouhlasí, aby veškeré závěry byly činěny z přílohy stavebního povolení. Dále opakují, že stavba probíhala v režii státu, přičemž VaK disponovaly ověřenou stavební dokumentací. Je zřetelně mylné tvrzení krajského soudu, že se mělo stavět dle původního plánu. Krajský soud také zcela nesprávně interpretuje okolnosti změny trasy. Krajský soud nemůže po stěžovatelích požadovat, aby v roce 1990 znali veškeré povinnosti plynoucí ze zákona, které měl stavební úřad vymáhat a požadovat. Stěžovatelé setrvávají na námitce neprovedení některých důkazů.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[30] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 s. ř. s.

[31] Kasační stížnost není důvodná.

[32] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla vůbec nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné jej zrušit.

[33] Za nepřezkoumatelné (pro nedostatek důvodů) lze označit zejména takové rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (viz například rozsudky tohoto soudu ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007-58, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74), respektive pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44). Zároveň ovšem nelze opomenout, že nepřezkoumatelnost rozsudku není závislá na subjektivní představě stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn. Jedná se o objektivní překážku, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkum napadeného rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2014, č. j. 3 As 60/2014-85).

[34] Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný nepovažuje. Krajský soud se vypořádal s žalobními námitkami stěžovatelů a uvedl důvody,

pro které nepovažoval jimi podanou žalobu za důvodnou, respektive z jakých důvodů přisvědčil správním orgánům, že v dané věci byly dány zákonné důvody pro nařízení odstranění stavby. Krajský soud zevrubně posoudil okolnosti vydání stavebního povolení z roku 1990 a vyložil, z jakých důvodů považoval za relevantní ověřenou projektovou dokumentaci obsaženou v archivním spise. Stěžovatelé v kasační stížnosti se závěry rozsudku krajského soudu nesouhlasí a obšírně s nimi polemizují, což dokládá, že napadený rozsudek obsahuje důvody, pro které byla žaloba stěžovatelů zamítnuta. Nesouhlas stěžovatelů s rozsudkem krajského soudu nelze zaměňovat s jeho nepřezkoumatelností. Nelze také pominout, že povinnost orgánů moci soudní svá rozhodnutí řádně odůvodnit nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou jednotlivou dílčí námitku; podstatné je, aby se soud vypořádal se všemi námitkami základními (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 11. 2015, č. j. 2 Afs 143/20158–71). Těto povinnosti krajský soud dostál.

[35] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný, neboť je z jeho odůvodnění zřejmé, jakými úvahami byl krajský soud při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. naplněn není.

[36] K věci samé, tj. splnění podmínek pro nařízení odstranění stavby, soud uvádí následující.

[37] Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.

[38] Účelem řízení o odstranění stavby vedeného podle § 129 odst. 1 stavebního zákona je uvedení právního a skutečného stavu do souladu se stavem existujícím před provedením stavby. Řízení o odstranění stavby zahajuje stavební úřad, který také odpovídá za úplnost skutkových zjištění nezbytných k prokázání existence zákonných předpokladů k vydání rozhodnutí o nařízení odstranění stavby.

[39] Předmětem řízení o odstranění stavby je přezkum naplnění zákonných předpokladů daných § 129 odst. 1 stavebního zákona, tj. v posuzované věci zda stavba byla provedena v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu o povolení stavby [§ 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona]. Při splnění těchto předpokladů stavební úřad nenařídí odstranění stavby pouze v případě, pokud stavba bude dodatečně povolena v řízení o žádosti o dodatečné povolení stavby. Řízení o dodatečném povolení stavby a řízení o odstranění stavby jsou však dvě samostatná správní řízení, v nichž stavební úřad zkoumá naplnění odlišných zákonných podmínek. Pro vydání rozhodnutí o odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je podstatné pouze to, zda stavba byla provedena bez rozhodnutí či opatření vyžadovaného stavebním úřadem a nebyla povolena ani dodatečně; naopak nejsou relevantní námitky, které měli stěžovatelé směřovat do řízení o dodatečném povolení stavby (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2018, č. j. 9 As 368/2017-48, bod 18).

pokračování

[40] V projednávané věci panuje mezi stěžovateli a žalovaným spor o to, zdali stavba vodovodní přípojky byla provedena v souladu se stavebním povolením z roku 1990. Stěžovatelé tvrdí, že stavba není se stavebním povolením v rozporu, a dovolávají se projektového plánu ze září 1990. Kasační soud však musí přisvědčit krajskému soudu, že tento plán neprokazuje, že byl podkladem pro vydání stavebního povolení a že na jeho základě bylo stavební povolení vydáno.

[41] Stěžovateli předložený plán v první řadě neobsahuje razítko stavebního úřadu ani projektanta PROSTAVO. Tvzení stěžovatelů, že tato razítka mohla v průběhu doby vyblednout, kasační soud neshledává důvodnými, neboť náčrty na stěžovateli předloženém plánu dosahuje významné sytosti a nejsou na něm patrné žádné „zbytky“ úředního či jiného razítka. Na jiných dokumentech z archivního spisu zůstala razítka stavebního úřadu či jiných subjektů zachována, což minimalizuje možnost, že by právě a jen na stěžovateli odkazovaném plánu tato razítka naprosto vymizela. Z plánu předloženého stěžovateli tedy dle kasačního soudu nelze jakkoli seznat, že tento plán byl podkladem pro vydání stavebního povolení, naopak lze přisvědčit úvaze krajského soudu, že není zřejmé, zda se nejednalo pouze o pracovní (nikoli finální) verzi náčrtu.

[42] Zároveň kasační soud pokládá za klíčové, že další podklady stavebního povolení založené ve správním spise prokazují, že stavba vodovodní přípojky byla povolena v jiném místě. Kasační soud považuje ve shodě s krajským soudem za zásadní především výkres vedení přípojky, který byl dne 19. 10. 1990 ověřen stavebním úřadem. Jestliže stavební povolení stanovilo jako podmínku povolení stavby, že stavba bude provedena podle dokumentace ověřené ve stavebním řízení, a v archivním správním spise k povolení stavby se nachází toliko jediný výkres zřízení vodovodní přípojky, který byl ověřen stavebním úřadem, lze důvodně předpokládat, že na základě této dokumentace byla stavba povolena. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s krajským soudem, že ověření projektové dokumentace je zákonem upraveným a léty prověřeným postupem, který umožňuje, aby rozhodnutí vydávaná stavebním úřadem nemusela obsahovat i grafickou část výroku nebo všechny rozhodné výkresy a technické zprávy nemusely být neoddělitelně k rozhodnutím stavebního úřadu připojeny. Ověření připojené stavebním úřadem na projektové dokumentaci osvědčuje, že právě tento výkres je (ve své podstatě) nedílnou součástí výroku stavebního povolení a zachycuje skutečně schválenou podobu stavebního záměru. U výkresů bez takového ověření vždy panují pochyby o tom, zda nebyly pořízeny později bez vědomí stavebního úřadu a v rozporu s vydanými rozhodnutími. Neověřený výkres předložený stěžovateli v průběhu řízení o odstranění stavby proto mohl stěžít prokázat, že na jeho základě byla stavba povolena.

[43] Kasační soud považuje dále za významné, že ověření projektové dokumentace obsažené v archivním spise proběhlo ve stejný den, kdy bylo vydáno stavební povolení. Tato časová souslednost dle kasačního soudu silně nasvědčuje tomu, že byla ověřena také jiná, další projektová dokumentace, která by měla být podkladem pro vydání stavebního povolení. Ověření dvou odlišných projektových dokumentací k jednomu stavebnímu povolení v jeden den považuje kasační soud za velmi nepravděpodobné (muselo by jít o velmi nepravděpodobnou neúmyslnou chybu či záměrně nestandardní jednání aktérů), čímž je opět snížena relevance tvrzení stěžovatelů, že stavební povolení bylo vydáno na základě plánu, který předložili v průběhu správního řízení o odstranění stavby.

[44] Kasační soud souhlasí se stěžovateli, že k ověření projektové dokumentace nedošlo ve stejný den, kdy byla dokumentace předložena stavebnímu úřadu, uvedené však nic nemění na skutečnosti, že stejné datum vydání stavebního povolení a ověření projektové dokumentace prokazuje jejich vzájemný soulad a provázanost. Stěžovatelé zaměňují datum podání žádosti či jejich podkladů stavebnímu úřadu a datum „ověření dokumentace“, které je uvedeno na ověřeném plánu či na technické zprávě. Nelze také rozporovat úvahu krajského soudu, že není zřejmé, z jakého důvodu by stěžovatelé podávali k žádosti o stavební povolení výkres, který dle jejich současných tvrzení již neodpovídal jejich záměru, pakliže žádost o stavební povolení byla podána pouhé tři dny před jeho vydáním. Krátký časový sled událostí, tj. podání žádosti – ověření dokumentace – vydání stavebního povolení, silně nasvědčuje tomu, že stavba byla povolena na základě plánu, který byl opatřen ověřovacím razítkem. Tvrzení stěžovatelů, že ke změně vedení trasy došlo ještě před vydáním stavebního povolení a že bylo povoleno provedení stavby v podobě, která odpovídá skutečnosti, není podloženo žádnými důkazy. Soud nepovažuje za účelový argument krajského soudu, že je nereálné, aby ke změně projektové dokumentace došlo v jeden jediný den, naopak časová souslednost hovoří daleko silněji ve prospěch závěru, že stavební povolení bylo vydáno k ověřené projektové dokumentaci.

[45] Vysvětlení stěžovatele, že ověřený plánek přetrval ve spise pouze z důvodu propojení původní a realizované trasy přípojky s ohledem na vyjádření dotčených orgánů, kasační soud nepovažuje za přesvědčivé, neboť v případě úpravy trasy přípojky by si stavební úřad musel vyžádat nové vyjádření dotčených orgánů. Změnu umístění stavby spočívající v jejím posunutí o 40 metrů nelze považovat za nevýznamnou. V archivním spise ke stavebnímu povolení se nachází mimo jiné souhlasná stanoviska Správy dálkových kabelů Praha, Oblastní správy dálkových kabelů Hradec Králové či Středočeských plynáren, která se zřetelně vztahují k ověřenému plánu přípojky, neboť souhlas je projeven na katastrální mapě znázorňující vedení vodovodu v trase tvrzené správními orgány, a nikoli stěžovateli. Stavební úřad by podle kasačního soudu nemohl rozhodnout o povolení zřízení vodovodu v jiné trase, než ke které se vztahovala ve správním spise obsažená vyjádření dotčených orgánů.

[46] Jestliže stěžovatel tvrdí, že tento úředně ověřený založený plánek je rozporný s řadou dokumentů a skutkových okolností, tak tuto kasační námitku ponechává pouze v obecné rovině. Kasační soud tedy stejně obecně odpovídá, že ověřený plánek představuje nejprůkaznější dokument o skutečnosti, na základě jaké stavební dokumentace bylo vydáno stavební povolení. Tento plánek má větší důkazní sílu než plánek předložený stěžovateli, který žádné ověření ze strany stavebního úřadu neobsahuje a u něhož není zřejmé, za jakým účel byl vyhotoven, respektive nebylo prokázáno, že by tento plánek představoval projektovou dokumentaci pro stavební povolení. Jestliže stěžovatelé tvrdí, že o jeho důkazní síle vypovídá datace (září 1990) a podpis projektanta, tak ověřený plánek byl stejného data a krom podpisu projektanta obsahoval také razítko projekční (stavební) společnosti.

[47] Kasační soud se také ztotožňuje s krajským soudem, že ačkoli je možné, že ke změně vedení trasy přípojky fakticky došlo na základě vyjádření některého z dotčených orgánů, tak ze správního spisu není vůbec zřejmé, že by tato změněná trasa byla řádně projednána ve stavebním řízení, respektive že by stěžovatelé podali žádost o změnu stavby před jejím

pokračování

dokončením. Uvedené je pro posouzení naplnění podmínek pro odstranění stavby klíčové, neboť v průběhu řízení stěžovatelé neprokázali pravdivost svých tvrzení, že stavba byla provedena v souladu s vydaným stavebním povolením. Důkazy obsažené ve spisovém materiálu svědčí opačným závěrům, tj. že stavba byla povolena pouze na základě stavebního povolení ze dne 19. 10. 1990, které nebylo změněno a které bylo spojeno s ověřenou projektovou dokumentací obsaženou v archivním spise. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani vyjádření Středočeských energetických závodů ze dne 25. 7. 1990, které upozornilo, že „*prováděcími pracemi nesmí být poškozena přípojka nn pro dům čp. X/II*“, neboť toto konstatování samo o sobě nijak neprokazuje, že byla povolena stavba přípojky v místě skutečné realizace.

[48] K naposledy uvedenému kasační soud doplňuje, že souhlasí se stěžovateli, že důkazní břemeno v případě nařízení odstranění stavby tíží stavební úřad a žalovaného. Správní orgány však důkazní břemeno unesly, neboť z jimi shromážděných důkazů bylo možno shledat rozpor stavby s vydaným stavebním povolením. Soud nesouhlasí se stěžovatelkou, že ze správního spisu plyne nulová snaha o zajišťování důkazů a svědectví ve prospěch stěžovatelů, neboť stavební úřad shromáždil veškeré relevantní a dostupné podklady vztahující se k vydání stavebního povolení, avšak na jejich základě nemohl přisvědčit argumentaci stěžovatelů. Jestliže stěžovatelé s tímto závěrem nesouhlasili, mohli na základě jimi předložených důkazů prokázat, že stavba byla vybudována v souladu se stavebním povolením. Tímto postupem nedošlo k přenesení důkazního břemene na stěžovatele, neboť stále platilo, že stavební úřad své důkazní břemeno unesl. Stěžovatelé pouze mohli jeho závěry zvrátit dalšími předloženými důkazy, což se jim však nepodařilo.

[49] Stěžovatelé především mohli předložit ověřenou projektovou dokumentaci, která by odpovídala jejich tvrzení, že stavba byla povolena na základě jimi předloženého plánu. Podle § 103 tehdy platného zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), dále jen „stavební zákon z roku 1976“, byl vlastník stavby povinen dokumentaci skutečného provedení stavby uchovávat po celou dobu jejího užívání. Z této povinnosti lze přitom za pomoci argumentu *a fortiori* dovodit, že by stavebník měl mít i doklady vztahující se k samotnému povolení takové stavby, aby bylo možné zkontrolovat, zda stavba byla provedena v souladu se zákonem a příslušným stavebním povolením (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2016, č. j. 4 As 272/2015-53, bod 36; obecné závěry tohoto rozsudku považuje kasační soud za platné i pro nyní posuzovanou věc). Bylo proto věcí stěžovatelů jako stavebníků, aby disponovali ověřenou projektovou dokumentací, jíž by doložili, že realizace stavby odpovídá stavebnímu povolení. Pokud tuto dokumentaci neuchovali, jde tato skutečnost k jejich tíži a mimo jiné ústí v neunesení důkazního břemene ohledně jejich tvrzení o souladu stavby se stavebním povolením. Na uvedeném nic nemění poukaz stěžovatelů, že také zhotovitel stavby by měl disponovat ověřenou projektovou dokumentací, neboť zhotovitel stavby oproti stavebníkovi neměl povinnost stavební dokumentaci uchovávat. Nepředložení stavební dokumentace ze strany zhotovitele nemůže být přičteno ku prospěchu stěžovatelů.

[50] Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit ani námitce stěžovatelů, že o souladu stavby se stavebním povolením svědčí vydané kolaudační rozhodnutí, v němž bylo po místním šetření konstatováno, že „*stavba je provedena podle dokumentace ověřené ve stavebním řízení a že byly dodrženy podmínky stanovené v územním rozhodnutí a ve stavebním povolení*“.

V rozsudku ze dne 14. 5. 2008, č. j. 3 As 11/2007-92, Nejvyšší správní soud uvedl, že řízení o odstranění stavby je navázáno na stavební řízení, resp. stavební povolení, takže existence kolaudačního rozhodnutí je pro zjišťování splnění podmínek řízení pro odstranění stavby právně nevýznamná. Vydané kolaudační rozhodnutí nenahrazuje soulad provedení stavby s platným stavebním povolením. Okolnost, že byl následně vydán kolaudační souhlas k užívání stavby, proto nemůže být důvodem bezpředmětnosti dalšího vedení řízení o odstranění stavby (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2018 č. j. 7 As 70/2017-29, č. 3722/2018 Sb. NSS, bod 21). Nepovolená stavba zůstává nepovolenou stavbou tak dlouho, dokud nebyla stavebním úřadem dodatečně povolena, nebo dokud nebyla odstraněna (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2024, č. j. 6 As 361/2023-40, bod 24). Na uvedeném nemůže nic změnit ani stěžovateli odkazované stanovisko veřejného ochránce práv, neboť není pro soud závazné. Nadto nelze přehlížet, že judikatura vydaná po publikaci předmětného stanoviska veřejného ochránce práv potvrdila platnost dříve vyslovených závěrů o vztahu kolaudačního rozhodnutí a nařízení odstranění stavby.

[51] Z uvedeného vyplývá, že samotné kolaudační rozhodnutí nemohlo aprobovat soulad stavby se stavebním povolením. Kolaudační rozhodnutí nemohlo stavbu „legalizovat“, neboť se jedná o trvalý protiprávní stav, který je možné napravit v řízení o odstranění stavby, respektive v řízení o dodatečném povolení stavby. Navíc v rovině důkazní hodnoty kolaudačního rozhodnutí nelze přehlédnout určitou obecnost odůvodnění kolaudačního rozhodnutí, které fakticky kopíruje znění § 81 odst. 1 věty první tehdy platného stavebního zákona z roku 1976, aniž by obsahovalo jakékoli skutečnosti vztahující se jednoznačně k posuzované stavbě. Naopak vyslovuje mimo jiné dodržení podmínek územního rozhodnutí, ačkoli územní rozhodnutí nebylo v předmětné věci vydáno. Tím je snížena rovněž relevance obecného tvrzení o provedení stavby s dokumentací ověřenou ve stavebním řízení, neboť nejspíše i toto tvrzení bylo pouze obecně konstatováno, aniž by došlo k jeho důkladné verifikaci. K jinému závěru nevede ani poukaz stěžovatelů na místní šetření předcházející kolaudačnímu rozhodnutí, protože ze zápisu z místního šetření nevyplývá, že by bylo posuzováno konkrétní umístění stavby vodovodní přípojky. I při místním šetření byl pouze obecně konstatován soulad stavby s ověřenou stavební dokumentací. Místní šetření navíc bylo imanentní součástí kolaudačního řízení (viz § 80 odst. 1 tehdy platného stavebního zákona z roku 1976), takže samo o sobě nesvědčilo důkladnému posouzení souladu provedení stavby se stavebním povolením.

[52] Kasační soud tedy neshledal, že by správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci. Jestliže stěžovatelé tvrdí, že v průběhu řízení měla být vyslechnuta pracovnice stavebního úřadu přítomná při místním šetření, které předcházelo vydání kolaudačního rozhodnutí, tak vydání kolaudačního rozhodnutí nemohlo samo o sobě nic změnit na zákonnosti nařízení odstranění stavby. Navíc v případě jejího výsledku i výsledku pracovníka vydávajícího stavební povolení by nebylo možnost očekávat, že by svědecká výpověď o 30 let staré běžné pracovní záležitosti mohla „přetlačit“ ověřenou dokumentaci v archivním spise.

[53] Stěžovatelé rovněž namítají, že s archivním spisem ke stavebnímu povolení bylo manipulováno, a požadují provedení důkazu záznamem pořadu České televize Černé ovce. Kasační soud však ve shodě s krajským soudem považuje provedení tohoto důkazu za

pokračování

nadbytečné, neboť ve vztahu k zákonnosti rozhodnutí o odstranění stavby a k okolnostem vydání stavebního povolení na stavbu přípojky nemohl tento pořad přinést žádné relevantní informace. Stěžovatelé mohli a měli svá tvrzení prokázat jinými, dostatečně průkaznými důkazními prostředky, což však neučinili. Jestliže tvrdí, že tento pořad prokázal manipulaci s archivním spisem, tak v průběhu správního řízení žádná taková manipulace zjištěna nebyla. Stavební úřad kvůli pochybnostem o manipulaci s archivním spisem a kvůli jeho doplnění o další dokumenty řízení o odstranění stavby přerušil (viz usnesení ze dne 6. 1. 2021, č. j. BnJ-OSŽP-2020/1980-16), následně však žádnou manipulaci neshledal a doplněné podklady považoval za dostatečné. Stěžovatelé žádné konkrétní argumenty svědčící manipulaci rovněž neuvádí, pouze se dovolávají nesprávných podkladů založených v archivním spise, včetně toho, že tento spis neobsahuje dle jejich názoru jediný správný plánec umístění vodovodní přípojky. Již výše však kasační soud vyložil, že tato argumentace neodpovídá listinám založeným v archivním spise a nebyla vyvrácena ani stěžovateli předloženými důkazy. Za této situace by provádění jakýchkoli důkazů svědčících údajné manipulaci s archivním spisem bylo nadbytečné. Navíc stěžovatelé ani netvrdí, jaké konkrétní poznatky o manipulaci s archivním spisem měl pořad České televize přinést.

[54] Stěžovatelům nelze ani přisvědčit, že by závěry vyslovené krajským soudem byly v rozporu s principem právní jistoty a dobré víry v nabytá práva. Z principu právní jistoty sice plyne požadavek, aby byly zásahy veřejné moci do soukromé sféry zásadně limitovány během času (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2009, č. j. 1 Afs 15/2009-105, č. 1837/2009 Sb. NSS), v projednávané věci však nemůže být aplikován princip právní jistoty ani dobré víry stěžovatelů jako stavebníků, neboť sami stěžovatelé porušili právo tím, že realizovali stavbu v rozporu s vydaným stavebním povolením. Zásah do jejich právní jistoty navíc mohl být limitován, pokud by v rámci řízení odstranění stavby požádali o dodatečné povolení stavby. Ze správního spisu ovšem nevyplývá, že by stěžovatel či stěžovatelka žádost o dodatečné povolení stavby podali, přestože v oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby byli na tuto možnost upozorněni. Jestliže tedy stěžovatelé nepodali žádost o dodatečné povolení stavby, zapříčinili svou pasivitou, že stavba nemohla být dodatečně povolena. Důvody, pro které stěžovatelé o dodatečné povolení stavby nepožádali, se mívají s podstatou nyní projednávané věci o nařízení odstranění stavby.

[55] K argumentaci stěžovatelů, že o chybném provedení stavby nemuseli mít povědomí, neboť k ověření stavby neměli dostatečné vzdělání, kasační soud uvádí, že vodovodní přípojka byla vedena o 40 metrů v jiných místech, než bylo uvedeno v ověřené projektové dokumentaci. Tato odchylka je dle kasačního soudu natolik evidentní, že stěžovatelům muselo být zřejmé, že stavba neprobíhá v souladu s vydaným stavebním povolením. Stěžovatelé byli adresáty vydaného stavebního povolení a obsah tohoto povolení jim musel být bezesporu znám. Odchýlení stavby od stavebního povolení mohli snadno rozeznat i při absenci vzdělání v oblasti projektové dokumentace či stavebnictví.

[56] Kasační soud nemůže přisvědčit ani opakovaně uváděné námitce stěžovatelů, že celá stavba byla *de facto* v režii státu. Adresátem stavebního povolení byli stěžovatelé, kteří byli oprávněni zřídit vodovodní přípojku, zároveň ale byli povinni tuto přípojku vystavět v souladu se stavebním povolením, a to včetně jejího umístění v terénu. Jestliže při faktickém vybudování přípojky došlo k jejímu významnému posunutí oproti ověřené dokumentaci, na

kterou odkazovalo stavební povolení, nemohou nyní stěžovatelé přesouvat odpovědnost na projekční kancelář a zhotovitele stavby. Adresáty stavebního povolení byli pouze stěžovatelé, kteří byli povinni zajistit, aby stavba byla vybudována v souladu se stavebním povolením. Ani právní forma zhotovitele není pro posouzení věci významná.

[57] K opakovaným námitkám stěžovatelů, že správní orgány a krajský soud věc nesprávně hodnotily optikou současných pravidel a standardů, kasační soud uvádí, že forma a průběh stavebního řízení mohly být v roce 1990 zčásti odlišné od současnosti. Vždy však platilo, že stavbu bylo možno provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu (viz § 54 tehdy platného stavebního zákona z roku 1976). Stěžovatelé tedy byli povinni stavbu realizovat v souladu se stavebním povolením. Zároveň proces stavebního řízení, kdy stavební povolení odkazovalo na ověřenou stavební dokumentaci, nebyl odlišný od současných pravidel a postupů. Jestliže tedy bylo v řízení prokázáno, že ověřená stavební dokumentace neodpovídá realizované stavbě, bylo na místě zahájit řízení o odstranění stavby a po splnění všech zákonných požadavků také rozhodnout o jejím odstranění.

[58] Stěžovatelé se v kasační stížnosti dovolávají též obecných principů spravedlnosti, avšak ani této námitce nemůže kasační soud přisvědčit. Jakkoli Nejvyšší správní soud vnímá složitost prokazování skutečností, které nastaly před více než třiceti lety, z obsahu archivního spisu ke stavebnímu povolení vyplynulo, že stavba byla povolena v mezích ověřené dokumentace, a nikoli stěžovateli předloženého plánu. Tato skutečnost nebyla vyvrácena ani další argumentací stěžovatelů, protože ta nebyla podložena relevantními důkazy. Za této důkazní situace nemohl krajský soud než žalobu stěžovatelů zamítnout. Jakkoli kasační soud chápe, že stěžovatelé subjektivně pociťují nespravedlnost, tak rozhodnutí správních orgánů i krajského soudu odpovídají zákonu a jsou podepřena důkazy obsaženými ve spisovém materiálu. Kasační soud neshledal, že by výklad právních předpisů byl v dané věci nepřiměřeně tvrdý, neboť nelze přehlížet, že stavba vodovodní přípojky zasahuje do práv vlastníků sousedních pozemků. Nelze proto tvrdit, že by posuzovaná stavba nebyla v rozporu s žádným veřejným ani soukromým zájmem, takže by nařízení jejího odstranění bylo neúměrné zásahu do práv stěžovatelů. Vzájemné vztahy v území mohly být předmětem řízení o dodatečné povolení stavby, to však z vůle stěžovatelů neproběhlo, neboť žádost o dodatečné povolení stavby nepodali. Skutečnost, že se stěžovatelé případně nedomůžou náhrady škody, je pak čistě otázkou soukromoprávní, ke které nemohly správní orgány ani soudy rozhodující ve správním soudnictví přihlídnout.

[59] Argumentace stěžovatelů týkající se rodinných vztahů podatele podnětu k odstranění stavby, okolní výstavby, politických poměrů ve městě Mladá Boleslav či postavení otce podatele podnětu ve společnosti VaK nejsou nijak relevantní pro posouzení zákonnosti napadeného rozsudku krajského soudu. Kasační soud se jimi proto nezabýval.

[60] Námitky stěžovatelky vztahující se k nákladům a termínu odstranění stavby stěžovatelka neuplatnila v žalobě, nýbrž prvně až v řízení před Nejvyšším správním soudem. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. však není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatelka neuvádí důvody, které jí bránily v přednesení této argumentace v řízení před krajským soudem, a ani kasační soud žádné takové důvody neshledal. Jedná se

pokračování

tak o nepřípustnou námitku podle § 104 odst. 4 s. ř. s., jelikož nemá svůj předobraz v žalobě. Nejvyšší správní soud se jí proto nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[61] Na základě výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[62] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2024

Eva Šonková
předsedkyně senátu